

Nieuwsbrief 2022-06 (juni), regio Den Bosch

Introductie

Dag lieve mensen allemaal,

Afgelopen week was ik in Duitsland om een reis voor te bereiden die ik aankomende week als reisleader ga maken met een groep oudere mensen. De bestemming is Bad Arolsen in de deelstaat Hessen. Het bleek een prachtige omgeving en er werd opvallend veel gewandeld. Precies zoals je je dat voorstelt, mensen met groene kleding, zo'n stevig ouderwetse rugzak, hoedjes met een veer en een wandelstok vol met plaatjes van waar men eerder gewandeld heeft.

Dat deed me denken aan een boek van Ton Lemaire, met lichte tred, over de wereld van de wandelaar. Eén hoofdstuk gaat over wandelen in Duitsland. Hij schrijft onder andere dat tegen het einde van de 18e eeuw in Duitsland een romantische beweging opkomt, die volgens hem overeen komt met de Duitse 'volksaard'. Bij Duitse romantici zouden stemmingen, vooral die van een onbestemd, onrustig verlangen, vaak samen gaan met zwaarmoedigheid, de Sehnsucht. Men voelt zich aangetrokken door de verte, de horizon, door andere landen en als gevolg daarvan door reizen, trekken en rondzwerven. Het zou een zoeken zijn naar het oneindige, naar het absolute en volmaakte dat nooit gevonden wordt. In de Duitse romantiek werd veel gewandeld en is er veel aandacht voor natuur en landschap.

Goethe bijvoorbeeld wandelde veel en schreef hierover in zijn romans. De componist Frans Schubert componeerde pianostukken over het thema wandelen, de 'Wanderer-Fantasie, opus 15' en de schilder Caspar David Friedrich maakte een bekend schilderij 'der Wanderer über dem Nebelmeer' waarop een man met een wandelstok te zien is, die met zijn rug naar de toeschouwer is gekeerd en boven op een rots staat terwijl hij uitkijkt over een berglandschap waar nevel uit de dalen opstijgt. Behalve dat er veel gewandeld werd, werd er ook veel nagedacht over wandelen. Zo schreef ene mijnheer Schelle over de 'kunst van het wandelen'. Voor hem is wandelen een activiteit van lichaam én geest en moet je vrij zijn van alledaagse beslommingen om open en ontvankelijk te zijn ten opzichte van de buitenwereld. Volgens hem moet je ook niet teveel nadenken, je niet in diepzinnige beschouwingen verliezen of veel reflecteren over jezelf! De wandelaar moet vrij zijn van elke doelgerichtheid en bijgedachte aan enig nut. Het gaat om de onbevangenheid van het hart, dat niet bezwaard is door zorgen of verdriet en zich zo kan laten doordringen met de vitaliserende en weldoende indruk van de wandeling. En zo gaat Schelle nog verder met allerlei factoren die de 'ware wandeling' kunnen belemmeren. Alles en nog veel meer is te lezen in het boek van Ton Lemaire.

Ik eindig hier met een citaat uit het boek van Goethe: 'Nur wo Du zu Fuss warst, bist Du auch wirklich gewesen'. 'Alleen waar je te voet was, ben je ook werkelijk geweest'.

Marianne

Informatie landelijk en uit de regio's

Gevraagd in Vessem: informanten/ voorlichters

Het Nederlands Genootschap van Sint Jacob zoekt vrijwilligers voor het geven van voorlichting in het informatiecentrum te Vessem.

Wat is fijner dan je enthousiasme, jouw ervaringen op de camino en tips en weetjes te delen met mensen die zich voorbereiden om ook te gaan lopen of fietsen?

Ben jij lid van het Genootschap, heb je recentelijk de camino gelopen of gefietst en ben je woonachtig in de omgeving van Vessem (regio's Den Bosch, Breda/Tilburg of Zuidoost Brabant)? Dan zijn wij op zoek naar jou!

Elke 2e en 4e zaterdag van de maand wordt er in Vessem van 11.00 tot 15.00 uur informatie verstrekt aan toekomstige pelgrims. Je wordt zo'n 8 keer per jaar ingedeeld op basis van een rooster. Stuur een [email naar het infocentrum](#) om je op te geven of voor meer informatie.

Camino in de Kempen

Na enkele jaren (corona) pauze wordt op maandag 25 juli 2022 weer de **Camino in de Kempen** georganiseerd. Een initiatief van de regio Zuidoost Brabant, de pelgrimsherberg Kafarnaüm en de Jacobushoeve.

Voor meer informatie en inschrijven kunt je [hier klikken](#). Inschrijven kan vanaf 15 juni 2022.

Ondertussen in de Bossche regio

Camino café

Hoi allemaal,

Op **woensdag 8 juni** is er weer een camino café in de regio Den Bosch.

Het café start om 19.00 uur en duurt tot ongeveer 21.00 uur.

Het camino café wordt gehouden in het Mariapaviljoen,
Burgemeester Loeffplein 70a,
5211 RX 's-Hertogenbosch.

Het **Camino Café Den Bosch** is bedoeld voor:

- iedereen die interesse heeft in het lopen en/ of fietsen naar Santiago de Compostela, Rome of andere bestemmingen;
- iedereen die plannen heeft of al maakt om naar Santiago te lopen of te fietsen en daar graag wat meer informatie over wil hebben;
- degenen die al gegaan zijn en voor degenen die (weer) willen gaan;
- het uitwisselen van ervaringen, het krijgen en geven van tips en adviezen aan elkaar over alles wat voor een pelgrim van belang kan zijn (routes, overnachten, rugzak, kleding, etc).

Consumpties zijn voor eigen rekening.

Graag per consumptie, of aan het einde van de avond alles, bij de bar afrekenen.

Mocht je nog vragen hebben, stuur dan een mail naar het [Camino Café Den Bosch](#).

Groetjes,
Esther Kuijsters

Verslag regiowandeling 28 mei 2022 - Sint Oedenrode en Nijnsel

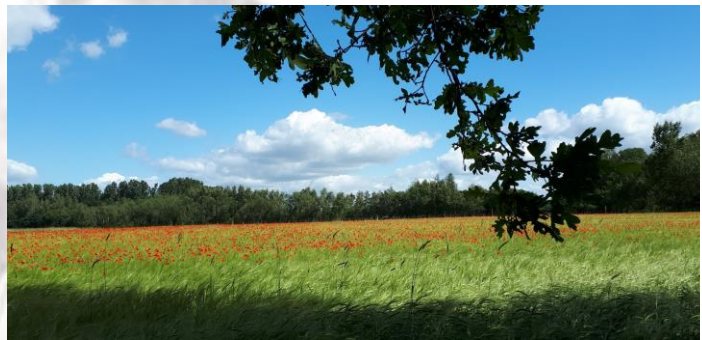
Op 28 mei hebben we weer genoten van een gezellige wandeling in de mooie omgeving van Sint Oedenrode.

Tussen 9 en 9.30 uur verzamelden zich 31 mensen. Rinse en Truus schonken weer een lekker bakje koffie uit de kofferbak. Wat er altijd weer goed in gaat.

We hadden een goed temperatuurtje 17° en zon, af en toe piepte die even achter de wolken maar al met al prima wandel weer.

We liepen vaak langs de mooie slingerende rivier de Dommel die je overal in Rooi tegen komt.

Onder de A50 door kwamen we op het Bolcken pad dat we volgden tot aan Nijnsel, via de blauwe route en de Veldweg kwamen we in het Everse waar velden met klapprozen ons uitnodigden tot het maken van foto's.

Vorbij het kapelletje van H Martinus van Tours gingen we rechts door natuurgebied de Moerkuilen. Het ven dat daar ligt, is ontstaan door turfwinning.

Vroeger was het werkgevers verplicht om een dag per jaar vrij te geven aan hun personeel, om turf te gaan steken, om hun eigen huisje te kunnen verwarmen. Problemen met gas uit Groningen of Rusland bestonden toen nog niet.

Bij het passeren van het Oda putje (nu een uitgedroogde bron) kwam de Heilige Oda nog even ter sprake.

Een slechtiende Schotse prinses die uitgehuwelijkt dreigde te worden door haar vader. Zij sloeg op de vlucht en kwam in Roden terecht. Oda gaf haar leven verder aan blinden en slechtienden. Het werd een bedevaartsplaats in vroegere tijden. Mensen kwamen hun ogen uitwassen bij de bron. Oda is Heilig verklaard, dus zal er vast wel een wonder gebeurd zijn. Het dorp Roden werd Sint Oda Roden. Wat later weer veranderde in Sint Oedenrode. Ik dwaal af.

Tegen half een kwamen we bij de Beckart in Nijnsel waar de koffie klaar stond en de worstenbroodjes ons weer lekker smaakten.

Na de pauze namen we afscheid van een groepje mensen die andere verplichtingen hadden.

Wij vervolgen onze weg door het bos de Diependaal en buurtschap de Vogelenzang. Waar mijn zus en trouwe fan een pot snoepjes klaar had staan om uit te delen.

Door de Esendonk en langs het vlonderpad langs de Dommel kwamen we weer in het centrum van Rooi.

Even nog langs Kasteel Henkenshage en Kasteelraadhuys Dommelrode en zo kwamen we weer bij onze auto's. De kilometerstanden op de verschillende telefoontjes liepen nogal uiteen. Het zal ergens tegen de 20 km geweest zijn. Het was leuk om wat nieuwe gezichten te hebben mogen begroeten en wensen de wandelaars die richting Santiago gaan:

BUEN CAMINO

Maar voor iedereen, waar je pad ook naar toe gaat, goeie voetjes en geniet.

Mede namens Theo, Lia en Rinse bedankt en graag tot een volgende keer.
Liesbeth.

klik voor een [foto-/ filmimpressie](#)

Pelgrimsmis Stads klooster San Damiano in Den Bosch

Op zondag 26 juni zingt pelgrimskoor El Orféon in Den Bosch. Het landelijk koor van het Genootschap van Sint Jacob zal de misviering begeleiden in Stads klooster San Damiano. Uitgevoerd wordt de Missa in G van Giovanni Battista Casali.

Adres: **Van der Does de Willeboissingel 12, 's-Hertogenbosch**. Het klooster is op 5 minuten lopen van het Centraal Station.

Aanvang van de mis 10.30 uur. Toegang gratis (donativo).

Na afloop koffie in het Franciscushuis naast de kerk.

Voor meer informatie: www.stadskloostersandamiano.nl

Dagboek fragment

In voorjaar 2022 liepen Esther Kuijsters en haar zus de Camino Portugues (kustroute). Onderstaand haar verhaal.

Hoi allemaal,

De afgelopen weken liep ik samen met mijn zus de camino Portugues. Mijn derde camino want twee keer eerder liep ik al de camino Frances samen met mijn dochter.

We zijn gestart in Porto en hebben de kustroute gevolgd. Bij Caminha zijn we overgestoken en langs de kust verder gelopen naar Vigo. Bij Redondela zijn we op de centraleroute uitgekomen en die hebben we na 1 dag, na Pontevedra, ook weer meteen verlaten om de Espiritualroute te gaan lopen. Het laatste stuk vanaf Padron lopen we ook weer op de centraleroute. We hebben 280 km gelopen en daar hebben we 13 dagen over gedaan.

Ik wil je meenemen op voor mij een van de mooiste dagen van de route. We lopen deze dag van Caminha naar Viladesuso, ongeveer 19 km. We lopen vandaag Spanje in. Caminha is onze laatste plaats in Portugal en aan de overkant van de rio Minho zien we Spanje al liggen.

We hebben vannacht geslapen in albergue Bom Caminha. Een hele fijne albergue waar we een tweepersoonskamer hebben helemaal bovenin een groot huis. Er is zelfs een dakterras en daar heeft onze was gisteravond lekker kunnen drogen in de wind nadat hij in de wasmachine was geweest. Wij hadden er buiten willen eten met zicht op het water maar door de wind was dat te koud.

Om kwart voor 7 loopt onze wekker vandaag af. We moeten om 8 uur klaar staan want gisteren heeft de mevrouw van de albergue geregeld dat we dan door een auto worden opgehaald en naar het bootje worden gebracht dat ons naar de overkant van de rio Minho zal brengen. Als we om iets voor 8 uur buiten staan komt er van de andere kant een man aangelopen, een pelgrim. Hij vraagt of we de weg weten naar de boot?

Wij vertellen hem dat we staan te wachten op de auto en hij vraagt of hij met ons mee mag. Tuurlijk en hopelijk is er in de boot nog een plaatsje voor hem vrij. De mevrouw die ons op komt halen met de auto vindt het allemaal prima. Ze zet ons af bij een kleine rode speedboot en die brengt ons in 3 minuten zoef naar de overkant. Hij brengt ons ook een uur verder in de tijd want ipv 8 uur Portugese tijd is het nu ineens 9 uur Spaanse tijd. Gelukkig hebben wij alle tijd.

We hebben vandaag de keuze om de route boven over de heuvel te lopen of onderlangs het water. De mevrouw van de albergue vertelde ons gister al dat de route onderlangs het allermooist is en dus lopen we onderlangs. Gil loopt gezellig kletsend met ons mee, hij komt uit Israël en is net als ons een paar dagen geleden in Porto gestart met lopen.

De route is inderdaad geweldig mooi . In A Guarda is het tijd voor koffiepauze en met z'n drieën ploffen we neer in een café aan de haven.

A Guarda is een klein gezellig vissersdorp en het heeft zelfs een klein fort.

Als we verder lopen komen we nog meer mensen tegen die we al eerder hebben gezien en samen lopen we gezellig kletsend verder. Een leuke groep met mensen uit allemaal verschillende landen. Dat is zo leuk aan het lopen van een camino, al die mensen

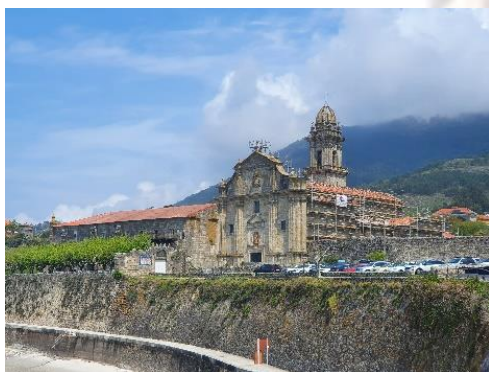
uit al die windstreken, ieder met hun eigen verhaal, die allemaal onderweg zijn naar Santiago. Dat scheidt een band die moeilijk uit te leggen is. Het onderweg zijn zo samen is zo mooi.

Bij Peludo komen we bij een soort strandtent uit waar we een prachtig uitzicht hebben en waar ze heerlijke tortilla hebben. Die hadden we in Portugal nog niet op. Heerlijk smaakt dat met een stuk brood. De route is echt wondermooi en het is erg rustig. Je kunt bij Caminha ook langs de rivier verder lopen naar Tui en dat doen ook veel mensen.

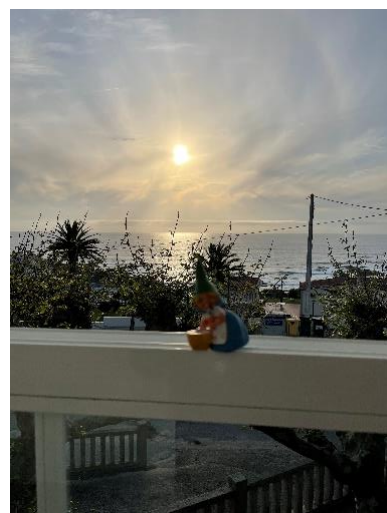
De route gaat een beetje omhoog en omlaag langs de kust waardoor je hele mooie

uitzichten hebt. Het liefst zou ik hier alle foto's plakken van die dag want het is woorden toch soms moeilijk uit te leggen hoe mooi de natuur hier is. Bij het klooster van Oia nemen we afscheid van een Portugees meisje dat vandaag haar eerste wandeldag had. Ze is vanochtend vanaf

haar huis gaan lopen. Wij lopen nog 3 kilometer verder. We slapen in een albergue in Viladesuso, weer op een 2 persoonskamer. Die kosten niet eens zoveel meer en nu met Corona voelt dat soms toch net wat prettiger. Na een lekkere douche doen we ons wasje en gaan dan op zoek naar wat eten. Dat valt een beetje tegen want er is vandaag niet veel open. Gelukkig is er een benzinepomp waar we wat eten bij elkaar kunnen scharrelen. De tortilla warmen we op op het balkon van onze kamer. Ook dat is pelgrimeren, creatief met eten en ..... er is altijd wel iets te eten. Daar zorgt Jacobus voor.

De rest van de dag genieten we van het prachtige uitzicht vanaf ons balkon. We zwaaien naar pelgrims die voorbij lopen en kletsen gezellig over hoe mooi de dag van vandaag was. Morgen lopen we naar a Ramallosa, onze voetjes kunnen niet wachten om weer te gaan lopen.

En dan nog even dit ...

Het leven in juni

Om mij heen is alles luidkeels in leven
de boer op zijn maaier, blatende schapen
in de esdoorn een zwartkop die roept
om een vrouwtje, uit bloemkelken klinkt
het geronk van een bij.

En ik leef ook maar moet dat zelf zeggen
want niets van al wat ik waarneem noemt mij.
Zoals je met vrienden wel praat over vroeger:
We waren aan zee, in een tent, heel gelukkig -
vraagt iemand: was jij daarbij?

Dus ben ik alleen in de tuin in de wereld
en om mij heen ademt alles en in huis
zit een man. Dit is het leven, schrijft hij,
deze ochtend in juni, de zwartkop zingt
en in de tuin zit zij.

Marjoleine de Vos (1957)

Activiteiten van onze regio in de zomer periode

In de maanden juli en augustus zal er geen nieuwsbrief verschijnen;
In de maand augustus zal er geen caminocafé worden gehouden;
Regiowandelingen vinden normaal doorgang op de vierde zaterdag van de maand;
Voor de activiteiten ontvang je een aparte aankondiging/ uitnodiging.

Voorts wensen we iedereen die binnenkort op weg gaat (of degenen die reeds onderweg zijn) een hele fijne tocht toe met mooie ontmoetingen, veel voldoening en een behouden terugkeer.

Wellicht kunnen we in een komende nieuwsbrief deelgenoot worden van je belevissen en ervaringen van onderweg.

BUEN CAMINO

De Regiocommissie Den Bosch

Marianne, Theo en Rinse

